

Till kommunstyrelsen i Enköpings kommun

Ledamotsinitiativ – kräv tillbaka felaktigt utbetalt omställningsstöd

Bakgrund

Ulrika Ornbrant har beviljats omställningsstöd fastän hon inte var berättigad till det. När detta förhållande upptäcktes borde det redan utbetalade beloppet ha krävts åter i enlighet med kapitel 2 § 7 i *Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)*. I stället kom ett beslut att fattas om att något återkrav inte skulle ske. Det beslutet togs av en för det beslutet obehörig befattningshavare.

I den angivna regeln står bl.a. följande:

”Har förtroendevald erhållit ... ekonomiskt omställningsstöd ... obehörigen ... genom oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningskyldighet eller på annat sätt ... ska det för mycket utbetalda beloppet återbetalas.”

Vidare kan man läsa där att

”har förtroendevald i annat fall bort inse att utbetalningen var oriktig” så ska det för mycket utbetalade återbetalas”.

Den 5 juli beslutades att Ulrika Ornbrant inte var berättigad till ekonomiskt omställningsstöd. Hon hade således ”på annat sätt” obehörigen fått ekonomiskt omställningsstöd. Detta skulle då ha betalats tillbaka. Om man anser att denna regel inte är tillämplig i den aktuella situationen så torde i vart fall situationen varit sådan att Ulrika Ornbrant bort inse att hon inte var berättigad till de utbetalda medlen. Även av det skälet skulle det uppburna ekonomiska stödet ha betalats tillbaka.

Av dessa skäl kan kommunstyrelsen i sin egenskap av pensionsmyndighet kräva tillbaka det som betalats ut för mycket. Pensionsmyndigheten kan också besluta att avstå från återkrav. Dessa beslut är inte delegerade utan ankommer på kommunstyrelsen som pensionsmyndighet att fatta.

Eftersom de rättsförhållanden som uppstår för kommunen och förtroendevalda enligt *Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)* synes vara civilrättsliga utgör reglerna om gynnande förvaltningsbesluts negativa rättskraft, numera för delar av den offentliga förvaltningen lagfästa i 37 § förvaltningslagen (2017:900), inte hinder att framställa detta återkrav mot Ulrika Ornbrant.

Om man anser att besluten i detta ärende skulle träffas av principen om negativ rättskraft kan följande noteras. Reglerna om hur en myndighet får ändra sina beslut har växt fram i praxis. I princip får man alltid ändra sina beslut men så kallad negativ rättskraft råder rörande vissa gynnande beslut. År 2017 formaliserades detta i förvaltningslagens 37 §. De nu aktuella delarna av det lagrummet lyder på följande sätt:

”En myndighet får ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om den anser att beslutet är felaktigt på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning.

Ett beslut som till sin karaktär är gynnande för någon enskild part får dock ändras till den enskildes nackdel bara om

1. det framgår av beslutet eller de föreskrifter som det har grundats på att beslutet under vissa förutsättningar får återkallas ...”

Eftersom de föreskrifter kommunstyrelsen i detta ärende har att tillämpa innehåller regler om återkallelse så skulle undantaget för gynnande beslut inte lägga hinder i vägen att nu fatta ett nytt beslut.

Emellertid valde lagstiftaren att inte låta 37 § förvaltningslagen gälla för sådana ärenden som överklagas med laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen. Det framgår av 2 § förvaltningslagen. Lagstiftaren valde den lösningen av hänsyn till den kommunala självstyrelsen (prop. 2016/17:180 s. 27–29). Kommunstyrelsen är således tämligen fri att fatta vilka beslut den vill i detta ärende.

Yrkande

Vi yrkar att kommunstyrelsen ska besluta

att begära tillbaka det felaktigt utbetalda omställningsstödet av Ulrika Ornbrant,

att uppdra till HR-chefen att i samråd med Ulrika Ornbrant bestämma lämplig avbetalningsplan och

att uppdra till HR-chefen att i takt med återbetalning göra erforderliga justeringar av inbetald avdragen skatt och sociala avgifter.

Enköping den 24 augusti 2023

Jesper Englundh
Socialdemokraterna

Sverker Scheutz
Vänsterpartiet